

DOI: 10.11649/sfps.2016.022

Zofia Rudnik-Karwatowa
(Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie)

Międzynarodowa konferencja naukowa *Nowoczesne systemy slawistycznej informacji bibliograficznej – dziś i jutro* (Warszawa, 8–9 października 2015)

W dniach 8–9 października 2015 roku w Warszawie odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Nowoczesne systemy slawistycznej informacji bibliograficznej – dziś i jutro*, organizowana przez Centrum Sławistycznej Informacji Naukowej Instytutu Sławistyki PAN, Fundację Sławistyczną i Komisję Bibliografii Lingwistycznej przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów. Była to druga edycja konferencji z cyklu pod tym samym tytułem – pierwsza odbyła się dwa lata temu, w 2013 roku. Można więc sądzić, że te wydarzenia naukowe wyznaczają początek naukowej tradycji spotkań slawistów, głównie językoznawców, specjalistów w zakresie informacji naukowej, bibliografów oraz informatyków. Wypada sięgnąć do przeszłości i przypomnieć o dwóch międzynarodowych konferencjach zorganizowanych przez Instytut Sławistyki PAN przy współpracy Towarzystwa Naukowego Warszawskiego w pierwszej połowie lat 90. ubiegłego wieku, które dotyczyły informatyzacji bibliografii slawistycznej i włączenia utworzonej bazy bibliograficznej do światowego

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 3.0 PL License (creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/), which permits redistribution, commercial and non-commercial, provided that the article is properly cited. © The Author(s) 2016.

Publisher: Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences
[Wydawca: Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk]

systemu informacji naukowej. Właśnie wtedy powstała w Instytucie Sławi-
styki PAN wizja digitalizacji bibliografii sławistycznej z docelowym efektem
udostępnienia jej w internecie. W ciągu kilkunastu lat rozbudowywana była
baza bibliograficzna dostępna offline, jednocześnie prowadzone były prace nad
koncepcją nowoczesnego systemu informacji sławistycznej. Po przyjęciu przez
środowisko naukowe projektu nowego systemu informacyjnego rozpoczęły
się prace nad jego realizacją. Dwie konferencje z cyklu *Nowoczesne systemy
slawistycznej informacji bibliograficznej – dziś i jutro* odbyły się w ramach tego
dalekosiężnego przedsięwzięcia. Spotkały się one z dużym zainteresowaniem
specjalistów w dziedzinie językoznawstwa, informatologii, informatyki oraz
bibliografii, przede wszystkim językoznawców i informatologów.

W konferencji, zorganizowanej w październiku 2015 r., uczestniczyło z refe-
ratami 30 badaczy – specjalistów w dziedzinie językoznawstwa, informatologii
i bibliografii – z 7 krajów: Białorusi, Bułgarii, Chorwacji, Polski, Rosji, Słowacji
i Ukrainy. Obrady toczyły się w 4 sekcjach: „Systemy informacyjno-wyszukiwaw-
cze. Problemy teoretyczne” (przewodniczący: Evgenija Karpilovs’ka z Instytutu
Języka Ukraińskiego NANU i Wiesław Babik z Instytutu Informacji Naukowej
i Bibliotekoznawstwa UJ), „iSybisław” (przewodniczący: Diana Blagoeva z Insty-
tutu Języka Bułgarskiego BAN i Barbara Kryżan z Wydziału Filozoficznego
Uniwersytetu w Zagrzebiu oraz Oksana Ostapčuk z Katedry Filologii Słowiań-
skiej Uniwersytetu Moskiewskiego im. M. W. Łomonosowa i Marcin Fastyn
z Instytutu Sławiastyki PAN), „Język. Terminologia” (przewodniczący: Viktorija
Ivaščenko z Instytutu Języka Ukraińskiego NANU i Siergiej Grinev-Griniewicz
z Instytutu Neofilologii UwB) oraz „Bazy danych” (przewodniczący: Jadwiga
Sadowska z Instytutu Filologii Polskiej UwB i Miroslav Dudok z Wydziału
Filozoficznego Uniwersytetu Komenskigo w Bratysławie).

Interesująco wypadła sesja „Systemy informacyjno-wyszukiwawcze. Pro-
blemy teoretyczne”. W 4 referatach przedstawiono najbardziej istotne z punktu
widzenia autorów problemy teoretyczne dotyczące różnych aspektów tematyki
konferencyjnej (referenci: Miroslav Dudok (Bratysława), Julija Romanjuk (Kijów),
Jadwiga Sadowska (Białystok), Wiesław Babik (Kraków)). Dobór problemów
teoretycznych okazał się bardzo trafny, znajduje się bowiem obecnie w polu
zainteresowań badaczy systemów i języków informacyjnych, a także języko-
znawców. Są to problemy dotyczące takich aspektów jak model współczesnych
dziedzinowych bibliograficznych systemów informacyjno-wyszukiwawczych
(wyraźnie widać ewolucję systemu sławistycznej informacji bibliograficznej iSy-
bisław, od rejestracji metadanych do nowoczesnego otwartego, hipertekstowego

systemu bibliograficzno-abstraktowo-pełnotekstowego), zasięg i zakres użycia najbardziej rozpowszechnionego języka informacyjno-wyszukiawczego: słów kluczowych czy granic języków etnicznych i uwzględniania w systemach i ich zasobach informacyjnych dokumentów w językach regionalnych. W ramach tej sesji zaplanowany był jeszcze jeden referat, który ze względów organizacyjnych został przeniesiony na późniejszy termin. Dotyczył on prac językoznawczych, których tytuły mają formę pytań, a celem analizy Małgorzaty Kornackiej (Warszawa) było stwierdzenie, jakimi cechami charakteryzują się tego typu pytania i jakie miejsce zajmują w ogólnej klasyfikacji pytań, a także sformułowanie postulatów odnośnie do tego, jak powinny być opisywane w bazie danych bibliograficznych.

Obrazy trzech następnych sesji były zdominowane przez problemy lingwistyczne nowoczesnych systemów i języków informacyjno-wyszukiawczych oraz terminologię.

Podczas sesji „iSybisław” najwięcej uwagi poświęcono w wystąpieniach systemowi informacji slawistycznej iSybisław i jego językowi informacyjno-wyszukiawczemu: językowi słów kluczowych. Słowa kluczowe stanowiły obiekt zainteresowania referentów jako jednostki leksykalne języka słów kluczowych, omawiano także problem wykorzystywania ich w funkcji wyszukiawczej w systemach informacyjno-wyszukiawczych oraz ich stosunku do terminologii. W polu zainteresowania większości referentów prezentujących swoje badania w sesji „iSybisław” – chociaż niektórzy z nich nie eksplikowali tego wyraźnie w wystąpieniach – była optymalizacja systemu i jego języka informacyjno-wyszukiawczego z punktu widzenia zaspokojenia potrzeb informacyjnych użytkowników. Referaty w tej najliczniej reprezentowanej sesji przedstawili uczestnicy z Ukrainy, Białorusi, Rosji i Polski: Evgenija Karpilovs’ka (Kijów), Oksana Ostapčuk (Moskwa), Jaugenija Volkava (Mińsk), Błażej Osowski (Poznań), Maria Przystek-Samokowa (Warszawa) i Zenon Mikos (Warszawa), Zofia E. Rudnik-Karwatowa (Warszawa), Paweł Kowalski (Warszawa), Jakub Banasiak (Warszawa), Marcin Fastyn (Warszawa). Łączy ich współpraca w zakresie rozbudowy bazy bibliograficznej iSybisław: niektórzy współpracują w ramach bilateralnej umowy między Instytutem Slawistyki PAN a Instytutem Języka Ukraińskiego NANU oraz między Instytutem Slawistyki PAN a Centrum Badań nad Białoruską Kulturą, Językiem i Literaturą NANB, pozostali realizują projekt bez podpisanej umowy między placówkami naukowymi.

Drugą ważną i stosunkowo dużą grupę stanowiły referaty poświęcone terminologii językoznawczej, które zaprezentowano podczas sesji „Język.

Terminologia”. Większość referentów to członkowie Komisji Terminologicznej przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów pod przewodnictwem Viktorii Ivaščenko: Viktorija Ivaščenko (Kijów), Siergiej Grinev-Griniewicz (Białystok), Jan F. Nosowicz (Warszawa), Ljudmila Ryčkova (Grodno), El’vira A. Sorokina (Moskwa). Skoncentrowali się oni na problemach pól semantycznych, semantycznych relacjach paradygmatycznych typu relacji nadrzędności zakresowej (hiperonimii) i relacji podrzędności zakresowej (hiponimii) oraz synonimii w systemie terminologii językoznawczej, a także na problemie niejednoznaczności słów kluczowych, istotnym dla efektywności wyszukiwania informacji. Zaprezentowano także ogólnonarodowy chorwacki projekt terminologiczny „Struna” (referat Marka M. Stanojevicia i Barbary Kryżan-Stanojević (Zagrzeb)).

Podczas konferencji prezentowana była nie tylko bibliograficzna baza danych światowego językoznawstwa sławistycznego iSybislaw. W czasie sesji „Bazy danych” Diana Blagoeva (Sofia) przedstawiła bibliograficzny system informacyjny bułgarskiej leksykologii, frazeologii i leksykografii, a Bożena Bednarek-Michalska (Toruń) zapoznała zebranych z repozytoriami surowych danych badawczych dla humanistyki oraz wskazała korzyści, jakie płyną z upowszechniania takich danych w otwartym internecie.

Podobnie jak podczas poprzedniej konferencji w 2013 r. uczestnicy mogli zapoznać się z narodową bibliografią, tym razem z historią bibliografii na Słowacji i osiągnięciami w zakresie bibliografii językoznawstwa słowackiego (referat Júlii Behýlovej (Bratysława)).

Aktualny w środowiskach naukowych w krajach słowiańskich problem ewaluacji czasopism stał się tematem referatu Jany Wachtarczyk (Bratysława). Autorka w niebanalny sposób, w żartobliwej formie przedstawiła podobieństwo działalności wydawniczej słowackich czasopism naukowych do strategicznych gier komputerowych.

Na zakończenie chciałabym podkreślić, że zainteresowanie uczestników konferencji nowoczesnymi systemami informacji sławistycznej, zwłaszcza systemem iSybislaw, nie jest chwilowe i przypadkowe. Większość referentów od wielu lat jest zaangażowana w rozwój systemu iSybislaw, stale rozrasta się sieć współpracowników. Duże nadzieje wiążemy ze współpracą 2 komisji problemowych: Komisji Bibliografii Lingwistycznej i Komisji Terminologicznej przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów. Bliskość problematyki badawczej leżącej w obszarze zainteresowań obu komisji stanowi dobrą podstawę do podjęcia się realizacji wspólnego tematu.

International scientific conference *Nowoczesne systemy slawistycznej informacji bibliograficznej* – *dziś i jutro* (Warsaw, 8–9 October 2015)

Summary

The article is a report from a conference organised in Warsaw on 8–9 October 2015 by the Slavic Academic Information Centre (Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences), the Slavic Foundation and the Linguistic Bibliography Committee of the International Committee of Slavists. It was the second conference over the span of the last three years devoted to the newest trends in and future development of Slavic studies information systems.

Międzynarodowa konferencja naukowa *Nowoczesne systemy slawistycznej informacji bibliograficznej* – *dziś i jutro* (Warszawa, 8–9 października 2015)

Streszczenie

Artykuł stanowi sprawozdanie z międzynarodowej konferencji zorganizowanej w Warszawie 8–9 października 2015 roku przez Centrum Sławistycznej Informacji Naukowej Instytutu Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Fundację Sławistyczną i Komisję Bibliografii Lingwistycznej przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów. Była to druga na przestrzeni ostatnich trzech lat konferencja poświęcona najnowszym trendom w systemach sławistycznej bibliograficznej oraz ich rozwojowi w przyszłości.

Keywords: report; academic life; scientific conference; Slavic Academic Information Centre, Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences; Slavic studies; scientific information; bibliography

Słowa kluczowe: sprawozdanie; życie naukowe, konferencja naukowa; Centrum Sławistycznej Informacji Naukowej Instytutu Sławistyki Polskiej Akademii Nauk; sławistyka; informacja naukowa; bibliografia

Zofia Rudnik-Karwatowa, Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences, Warsaw

Correspondence: z.karwatowa@gmail.com

This work was funded within the statutory activities of the Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences.

Competing interests: The author has declared she has no competing interests.